

Naar een tweede Commissie Veerman?

Het rapport van de Deltacommissie onder leiding van Cees Veerman heeft tot veel (positieve én negatieve) reacties geleid in dit vakblad, in dagbladen en op radio en tv. Professor J. Wessel, emeritus hoogleraar waterbeheer aan de TU Delft, geeft naar aanleiding daarvan onderstaande reactie.

De opdracht van de Commissie Veerman tot het in kaart brengen van de toekomstige waarborgen voor de waterveiligheid van Nederland was vooral gericht op een toekomstgerichte kustontwikkeling. Het geven van een algehele visie op de gevolgen van de klimaatverandering op de ruimtelijke inrichting van Nederland maakte geen deel uit van haar onderzoek. Niettemin lijkt ook aandacht voor dat aspect geboden, los van, maar ook in verband mét de door de commissie gedane voorstellen.

De ruimtelijke inrichting van ons land vertoont al vele jaren een vrij onevenwichtig beeld. Het zwaartepunt van de ontwikkeling speelt zich af in de Randstad. Daar dreigt de wal het schip te keren doordat het fileprobleem in het westen groteske vormen dreigt aan te nemen. Ook de kosten voor woningbouw zijn onder meer door de slappe ondergrond vaak exorbitant hoog. Vele in het verleden ondernomen pogingen om bijvoorbeeld door de spreiding van rijkdiensten naar Groningen en Zuid-Limburg tot een evenwichtiger geheel te komen zijn echter mislukt.

Maar nu eist de toekomstige klimaatverandering nadere bezinning op de richting

waarin de ruimtelijke inrichting van Nederland zich begeeft. In de Randstad (en lage omgeving) wonen ongeveer zeven miljoen mensen. Deze worden reeds door het water bedreigd. In zijn Delftse afscheidsrede ('Techniek en cultuur in de waterbeheersing' van 18 november 2005) wees collega Brouwer er op wat de desastreuze gevolgen van een dijkdoorbraak zouden kunnen zijn. En die gevolgen worden alsmaar groter naarmate de zeespiegel stijgt. Terecht eist de Commissie Veerman dan ook dat terzake drastische maatregelen worden genomen, zoals omvangrijke zandsuppleties en veel sterkere dijken.

Tegen deze achtergrond lijkt het verstandig om vanaf nu de meest vitale infrastructuur zodanig te lokaliseren dat deze voor overstroming gevrijwaard blijft. Ook lijkt het geboden om nieuwe investeringen in woningbouw vanuit dit perspectief te bezien. Afgelopen september is in dit blad (H₂O nr. 19, pag. 11) gesignaleerd dat bijna de helft van de tot 2030 geplande nieuwbouw van 1,2 miljoen woningen in risicogebieden komt te liggen.

Voorts kan het moment aanbreken waarop bepaalde delen van de Randstad (bijvoorbeeld zeer laag gelegen polders) niet langer

bewoonbaar moeten worden geacht. Op die plaatsen zal dan een selectieve terugtocht van de bevolking (zieken en ouden van dagen eerst?) dienen plaats te vinden. Voor huisvesting en transport van deze personen zal naar alternatieve locaties moeten worden gezocht, die goed ontsloten moeten worden. Die ontsluiting stelt extra eisen aan de begeleidende infrastructuur.

Om dit complexe terrein in kaart te brengen en terzake enige richtlijnen voor toekomstig beleid te ontwikkelen, is een tweede Commissie Veerman vereist. Deze zou onder meer de volgende onderwerpen dienen te onderzoeken:

- Welke essentiële vormen van infrastructuur (nutsbedrijven, computercentrales, e.d.) dienen te worden veiliggesteld en welke locaties zijn daartoe het meest geëigend?
- Welke aanvullende infrastructuur (wegen, spoorwegen) dient te worden aangelegd om in geval van een calamiteit voldoende vluchtwegen te bieden?
- Welke gebieden/personen/instellingen in de Randstad komen als eerste (en eventueel als laatste?) in aanmerking voor een selectieve terugtocht?
- Welke locaties (bijvoorbeeld in het oosten van het land) lenen zich voor een tijdelijke en welke voor een meer permanente opvang van de aldus ontheemden? Op welke wijze kunnen deze worden ontsloten?

Denkbaar is dat dit onderzoek leidt tot alternatieve scenario's. Deze kunnen dienstbaar zijn aan een geleidelijke en flexibele, aan de wisselende omstandigheden aangepaste, beleidsreactie op de komende klimaatverandering.

Prof. mr. J. Wessel (emeritus hoogleraar waterbeheer TU Delft)

De Deltacommissie.

